

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	14 ต.ค. 2556	44	15717	5

มรดกกล้วยชา

ฟ้า (6)

ความเชื่อเรื่องฟ้า

คนโบราณเมืองมอญบนท้องฟ้า สังเกตหรือพบเห็นสิ่งใด แล้วเกิดอะไรขึ้น ก็จดจำบอกเล่าสืบทอดกันมา เช่น คำกล่าวที่ว่า “ฟ้าแดงฝนหาย ฟ้าลายฝนตก” คือ ถ้าเห็นท้องฟ้าเป็นสีแดง ฝนที่ทำาจะตกแต่ในที่สุดก็ไม่ตก แต่ถ้าท้องฟ้ามีก้อนเมฆกระจาย แต่งแต่มีประปรายลายไปทั่วให้พึงระวังว่าฝนตกตกในเวลาไม่ช้า นอกจากนี้ยังมีคำทำนายเกี่ยวกับความเป็นอัปมงคลที่เรียก “อุบาทว์” จากภาพต่าง ๆ บนฟ้า เช่น

- ฟ้ามีสีแดงดุจสีของผ้ากำพล
- ฟ้ามีเมฆเกาะกันเป็นรูปเหมือนคว้นไฟ
- ฟ้ามีเมฆเกาะกันเป็นรูปช้าง ม้า วัว หรือ ควาย

ถ้าเห็นภาพเหล่านี้ ถือว่าเป็น “อุบาทว์พระพายุ” ต้องประกอบพิธี “ส่งอุบาทว์” เพื่อเซ่นสังเวยเทพเจ้าประจำทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ซึ่งตามพิธีต้องจัดเตรียมเครื่องบัตร์พลี มีรูปปั้นพระพายุขี่ม้า พร้อมด้วยอาหารคาวหวาน หมาก พลู บุหรี่ ธูป เทียน ดอกไม้ ข้าวสุกสีดำ แดง

ขาวและเหลือง ประกอบและกล่าวพระคาถาทำนํ้ามนต์ด้วยบทอาคมว่า

โอม พวะยะหิสะ วายุเทวะตา
สะหะปะริวารา อาคัจฉันตุ ปะริภุญชันตุ สวาหาย
โอม สัพพะทุกขา สัพพะภะยา
สัพพะโรคา สัพพะอุปัททะวา วินาสายะ
โอม วายุเทวะตา สะทา รักขันตุ
สุรักขันตุ สวาหะ สวายหายฯ

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2557/ 00035

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	14 ต.ค. 2556	44	15717	5

และถ้าหากเห็นฟ้ามีเมฆเป็นรูปประสาท รูปตุง รูปขอ (ธงสามเหลี่ยม) ถือเป็น "อุบาทว์พระโสม" ต้องส่งอุบาทว์บูชาเทพเจ้าประจำทิศเหนือ ด้วยเครื่องเซ่นเหมือน อุบาทว์พระพายพร้อมกล่าวพระคาถาทำนํ้ามนต์ว่า

โอม อุตตะระทิศะ โสมะเทวะตา
สะหะปะริวาร่า อาคัจฉันตุ ปะริภุญชันตุ สวาหาย
โอม สัพพะทุกขา สัพพะภะยา
สัพพะโรคา สัพพะอุปัททะวา วินาสาเย
โอม โสมะเทวะตา สะทา รักขันตุ
สุรักขันตุ สวาหะ สวาหายฯ

ภาษิตเกี่ยวกับฟ้า

วรรณกรรมล้านนาประเภทสุภาษิตหลายสำนวนกล่าวถึง ฟ้า เช่น

- ฟ้าแจ่มก็หันลาย ฟ้าขวยก็หันแขง แปลว่าพอฟ้าสว่าง จนกระทั่งสว่างในเวลาสาย ก็จะได้เห็นสิ่งต่าง ๆ ถนัดชัดเจนขึ้น หมายความว่า ความจริงปรากฏภายหลัง ถ้าเทียบกับสุภาษิตของไทยภาคกลาง คือ "น้ำลดตอผุด"
- ฟ้าแมบโหน หันผาเรือนเทื่อ (อ่าน - เตื่อ = ครั้ง) แปลว่า ฟ้าแลบ ถึงจะเห็นผาบ้าน ความหมาย คือ นาน ๆ ถึงจะมีหรือเป็นเสียครั้งหนึ่ง
- ฟ้าร้องก่อนฝน คนไวก่อนสร้าง แปลว่า ถ้าฟ้าร้องก่อน ฝนมักไม่ตก และคนที่ชอบคุยโวโอ้อวดก่อนมักทำงานล้มเหลว ไม่สำเร็จดังที่ได้คุยไว้ เข้าทำนองกับสุภาษิตไทยว่า "ทำดีทีเหลว"
- อุ้นใจกินน้ำห้วยหน้า น้ำฟ้าบโหลลงรอม แปลว่า ขณะเดินทางตั้งความหวังว่าจะได้ดื่มน้ำห้วยข้างหน้า แต่ฝนอาจไม่ตกลงขังในห้วยนั้นก็ได้ มีความหมายว่า ตั้งความหวังไว้กับสิ่งที่ยังไม่มาถึง อาจผิดหวังได้

เรื่องราวของฟ้า มนุษย์ทุกชาติทุกภาษาต่างมีเรื่องราวเป็นของตน เฉพาะล้านนาถิ่นนี้ ก็มีเฉกเช่นเดียวกัน ดังที่ได้พรรณนาตามลำดับแล้วนั่นเอง.

สนั่น ธรรมธิ

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(ภาพประกอบจากเว็บ <http://www.oknation.net/blogprint.php?id=154124>)